

N°. 15.

Birmdēnā 14. (26.) April

1869.

Rahditajs.

Cetšsemmes sūnas. No Rihgas: laimes wehleschana Keiseram, — Wids. gubernatora isēišschana, — pabr. Iggauņu gamill. sw., — ministera spreedums par affekuranzī. No Pēterburgas: dahwana preešch truhkumu zeesd.

Kursēmmes sūnas. No Wabzsemmes: Seemela beedribai pirmais brunnu-luggis, — Eštr. keisera un Italijas tehnina draudstba. No Parishes: ministera Lawalletes meera-padohms. No Franzijas: Napoleona I. 100ta dšimdeena. No Spanijas: pabr. Kubas dumpi — kibbeles tehnina labbad. No Rohmas: pahwesta gamilleschanas swebtki. No Afijas: kristitu wanjashana Koreas jallā. No Japanas: alkul dumpis.

Jittas jaunās sūnas. No Rihgas: pabr. miffioni, — Latw. kumeditu raddišocht Jelgamā. No Dēstas: laimiga zilweku glabbschana. Rubbene. Pabr. daugawas leddus isēišchanu wezzās laifōs. Pēteris un Ešchaulie. Wezza semureta padohms sehjejeem 1869tā gaddā. Maijes-kollekte.

Peelikkumā. Burwe. Kineesaju juhras laupitaji. Laupitaju buhščana pahwesta walsti. Drohsch mahžitaji. Ešrgli un lapfa. Smeeltu. Stahstini.

Cetšsemmes sūnas.

No Rihgas. Augstizeenigs Widsēmmes, Iggauņu semmes un Kursēmmes general-gubernators tai 4tā April, kas irr premianas-deena, ka Deews Keisera dšhwibu isglabba, augstam Kungam un Keiseram pa telegrafu aischubtija schabdu sūnu: „Dee tē Rihgā us landagu fapulzejuschēes Widsēmmes muischneeki, wiffas zittas kauschu labrtas rihta-juh-ras gubernijas un Rihgas karra-aprinka karra-wihri, kas sawus pateizibas Deewa-wahdus par Suhfu Keiseriskas Augstibas dahrgas dšhwibas isglabbschānu noturrejuschī, — sawas ustizzigu pawalstneeku firds-juschanas atnesē un noseek pee Suhfu swebtita trohna palahpenehm.“ — Tai paschā deenā general-gubernators pa telegrafu dabbuja schabdu atbildu: „Sirs-nigi pateizu par tahm laimes-wehleschanahm schahs deenas peeminās gadda-swebtkōs.

„Aleksanders.“

No Rihgas. Widsēmmes gubernatoram v. Ly-

sander augstais Kungs un Keisers 4tā April wehlesjis no 1ma Mai trihs mehneschus no weetas reisoht pa ahrsemehm.

— Wabz awises newarr beigt nostabstibt, kā Iggauņi, ihpafchi Tehrpatas pilsehtā leeliski swebtijuschī tohs brihwlaischanas swebtkus. Warr gan fazzibt, ka zilwekem daudš irr eespehjams, kad tee tik grihb ween. Tur naw nekahda ischēirschana bijuse, bet wiffas tautas un kauschu labrtas kohpā swebtijuschī, kā wiffas semmes gohda-swebtkus. Bet to wiffu isstahstibt un apralstibt, kā wiwai darrijuschī un preezajuschēes, us to mums sehinnis lappās naw ruhmes. Arri Pēhrownā un zittās weetas preeka- un pateizibas parahdīschanas naw truhkuschas. Lomehr, kā jau sūnohts, waffarā Inni mehnesi tahs trihs deenas wehl ihpafchi augsti swinnehē, us ko wiffas Iggauņu dseedataju beedribas taggad leeliski fataifahs.

No Rihgas. Gubernijas waldischana walsts eefschigu buhščānu ministri jautajuse, us kahdu wihsī semneeku pagasteem warretu wehleht sawas ehlas apgalwoht (apdrohschinahst) pee zittahm no augstas waldischanas apstiprinatāhm affekuranzas beedribahm un ne wis pee tahs preešch tam eezeltas gubernijas ugguns-affekuranzas. Taggad ministeris us to eefsoht atbildejis, ka tahs ehlas, ko peederrahs apdrohschinahst pee gubernijas beedribas, pehz wiffaugstaki apstiprinatēem affekuranzas likkumeem no 25ta Juni 1867, § 6 tik tad warr palikt noht, jeb atkal atstahtees no tahs gubernijas beedribas, kad tahs zittās no waldischanas apstiprinatās affekuranz-beedribas par pilnu takseeretu wehrtibu irr appalwotas tilluschas; bet ja tahs nebuhtu wis tahdās beedri-

bäs par pilnu tafseeretu wehrtibu usnemtas, tad tahm pehz affekuranzes liffumõs § 12 nosazzitas tafseereschanas til dauds, kà no pilnas wehrtibas wehl truhkst, ja-apdrohschina gubernijas affekuranzes beedribà.

No Pehterburgas. 24tã Merz augsta Leelfirsta Krobna-mantineeka pascha kanzelejã atnabhuse grabmata is Moskawas no kahda zilweka, kas sawu wahrdu negribb daudsinahht un schai grabmatai slahht peelikti 3000 rubti, ko dewejs wehle isdallihht tahm Kreewu walstes gubernijahm, fur pehrnã gaddã wiss jo flikti pa-audsis, probti, Kownas un Baltijas gubernijahm. Augstam Leelfirstam Krobna-mantineekam firds filla par tahdu tuwaku mihlestibu, kas no wissas firds dsennahs saweem truhkumu zeesdameem brahteem palihdfigu rohku sneegt, mihlam dewejam par wiina dahwanu pateiza un tam Deewa swehtibu nowehleja.

Ahrsemmes sinas.

No Wahzsemmes. Seemetneeku beedriba taggad paleelahs, ka pirmureis eemantojuse weenu tahdu brunnotu karrã-kuggi, kahdu ohtru zittur nekur wissã pasaulẽ neatradischohht, kã til ween Englan-deeschu flottẽ. Schim fuggim wahrds „kehniensch Wilhelms“ un tas effohht til stiprs un brangs, ka ar to weenu paschu warroht us juhãrs kaufchanohs usnemt ar wairaf eenaidneeka fuggem. Tilkai Englan-deeschem effohht weens brunnu-kuggis par scho pahrats un tam wahrds „Herkules.“

Wehl no Wahzsemmes. Zif ilgi nu irr, kad Ghstreiki ar Italeeschem bij til warren leelã eenaidã, ka weeni ohtrus newarreja usskattihht, — kad til affinaini kahwahs un weeni ohtreem skahdi darrija, fur til peekuhdami, — bet taggad? taggad wiss zittadi! Leelee eenaidneeki palikfuschil leelee draugi. Zif ilgi, kad waldineeki no abbahm pusehm weens ohtram sawas firfnigas sweizinaschanas fuhthija un nessa, pahr ko wissas awises spreeda, un sahla daudsinahht, ka nu Ghstreiki, Italeeschi un Franzuschi beedrojotees kohpã, Bruhscheem krist mattõs un winnu aisdildinaschanohs, kas tas ne-effohht teefa, nemas nepeenehma. Taggad atkal daudsina, ka Italiãs kehniensch Aprita heigãs woi Maija eefahumã reisofchoht us Praghgu, Ghstreiku keisera mahiti apmekleht. Atpakkã brauzohht tas Wihne kahdas deenas pakaweschotees pee keisera sehrst un wehlã rudeni atkal keisers apmekleschoht Italiãs kehniau. Zif dauds jaulaki tahdas sinas skann, nekã tahs, kas daudsina, ka weens ohtram wirfũ eefchoht ar karru.

No Warihses, 11tã April (30tã Merz). Tai deenã agrã Franzijas runnas-wihru sanahschanã leelais ministeris Marki v. Lawalette pahr Wahzsemmi runnãjis un teizis, ka daudsi errojotees tabehht, ka waldischana neto nesakohht pahr to, kahdã buhschanã taggad Franzija stahwoht ar Wahzsemmi un kapehz Franzija tai kaujohht darritees kã paschai patihl. Tad nu warroht par atbildi teem doht to, ka Wahzsemme

barbojotees patte par fewi ween, jo pehz ta leela notikkuma 1866 gaddã, tai effohht deesgan ko darriht un ko islihdsinatees sawã starpã. Winnã taggad waijagohht wissas fajulkuschas leetas atkal pehz kahrtas cetãfihht un to wiina arr darroht tã, ka zittus nemas neaisteekoht, til wiina Reinuppes puffẽ ween, — kahda dalka tad nu buhtu Franzijai bijuse, tẽ starpã mestees un Wahzsemmei ko zekkã mest? Woi Franzija gan to nemfchoht par labbu, kad no zittas puffes kas jauktohs winnas darrichanãs un wiina neweheletu meerã sawas tautas un walsts labbumu sekmeht pehz sawas labbakahs atsihschanas? — Tadeht lai jel Franzijas pawalstneeki effohht meerigi ween un lai tizzohht to, ka waldischana deesgan buhschoht usmanniga us wissa, kas peederr Ciropas meeru aisdargahht, — jo winnas weenigs mehrkis effohht: meeru un labklahschanu pasargahht u. t. pr. — Schi Lawalletes runna neween Franzuschem, bet arri Englan-deeschem un Wahzsemneekem labbi patikkuse un tee to sawas awises pahrspreesch.

No Franzijas. Schinnã gaddã 15tã August, kas pee wiineem sawama par Napoleona deenu, to deenu pawissam sawadãki swehtischohht nekã zittõs gaddõs, jo tai deenã palikfchoht 100 gaddi, kad Napoleons I. peedfimmis. Tadeht effohht nospreests, ka teem wezzeem karrã-wihreem, kas tai laikã deenestã bijuschil, kad I. Napoleons waldija, labbaku pahrtifschanu gahdashohht: dohschoht teem 250 frankus sehchlaitibas naudas par gaddu. Bet zif tad tahdu karrã-wihru gan wehl buhs dsihwi? Un ja kahdi atradisees, zif ilgi tad tee to sehchlaitibas maiff wehl dabbuhs baudihht? Un kad, kã tee falka, teem wezzischeem buhschoht labba pahrtifschana no teem 250 frankem (75 rubl.), tad jadohma, ka Franzija wissas dsihwes waijadsiãas ditti lehtas.

No Spanijas. Schejenes waldischanas sinas gan mehbsa daudsinahht, ka us Kuba fallas tas dumpis effohht til labbi kã pabeigts, bet — kas to dohs! Schinnis deenãs Kortes spreeduschil, lai wissus karrã-kuggis, ko ween warr, turp fuhthã, jo warroht drihs notihht, ka wiina scho sawu pehril pasaude. Kubas dumpineeki few pagaidu waldischanu ezehluschil, pee Amerikas sãbeedrotu walstu waldischanas nosuhthijuschil sawus wehstneekus un presidenti Grantu luhzuschil, lai Kubas dumpineeku waldischanu peenem un apstiprina par ihstu semmes waldischanu, kam brihw karru west. Dauds wis netruchstohht, ka sãbeedrotas walstes tã isdarroht. — Kad Kubas eedshwotajus dalla 20 dalkãs, tad 19 tahdas dalkas effohht us dumpineeku puffi un wehlotees no Spaneeschu smagga juhga wakkã tift. Dumpineeki waldohht par $\frac{2}{3}$ dalkãhm tahs fallas, winneem effohht 10,000 karrã-wihri un wiini buhwejoht tahdu karrã-kuggu flotti, kas buhschoht pahrafa pahr Spaneeschu Kubas flotti. Kubaneeschi til darroht pehz Spanijas paschas preekschihmes: wiina arr aisdennohht sawu plehsigu un nelabbu waldischanu, kã Spanee-

ſchi nupat darrjuſchi un winneem effoht deſmit reiſ leelaka teeſa us to, neſà Spaneeſcheem, jo wiñai aiſdennoht gluſchi ſweſchus affins-ſubzejus un t. p. — Kà rahdab, tad Spaneeſchi ſtipri ſawu zerribu turrejuſchi us wezzo Portugales kehninu Ferdinandu, to gribbedami par ſawu kehninu zelt, — bet kad tas nu atteizis, lai us wiñna parwiſſam nedohmajoht, tad — kà dſird — taggad dohmajoht jo zee-taki us ta erzoga Monpangj (Montpenſier). Bet turpretti ta republikaneeſchu parteja pah to preezajahs un wehle, ka neſahdu kehninu nedabbutu, lai tad warretu notift pehz winnu wehleſchanas, ka tiftu republikas walbiſchana eezelta.

No Rohmas. 11tã April (30tã Merz) Rohmã nu tiſkuſchi noſwehtiti tee pahweſta 50 gaddu garriga ammata ſwehtki. Sau no rihta agri pulſt. 4 leelgabbalu ruhtſchana engetu-piſſi un pulſtenu ſwanniſchana paſluddinaja, ka ſwehtku deena auſuſe. Pahweſts Pehtera baſnizã miſchu laſſijis ar warren leelu brangumu un kauſchu warren leels pulſs faſpeedees eeſſchã. Pehz puſſdeenas pulſt. 5 pahweſtam preeſſchã laiſti wiſſi kattoku ſubtitee wehſtneeki. Kad tee ſawas dahwanas jau bijuſchi nodewuſchi un pahweſtam kaſjas buſſchojuſchi, tad pahweſts Staleeſchu walſoda turrejis runnu, leeligi teiſdams, ka kattoku baſnizã arween buhſchoht gawilleht ſawã zihniſchanã ar redſameem un fleppeneem cenaidnee-keem. Rohmai arween waijagoht buht un palikt tai muhſchigai pateſſibai paſchã widdũ; wiñſch zerejoht, ka ſiw. Pehtera krehſla warra pehz taggade-jahm zihniſchanahm palikſchoht jo leelaka r. Wehſtneekeem atnahkoht un aiſeijohht us Pehtera platiſcha karra-muſiſkã ſpehlejis. Pehzat pahweſts iſgabjis us balkona, no kurrenes wiſſu Rohmu pahſkattijis un ſwehtijis to kauſchu pulku, kaſ us Pehtera platiſcha bij faſtabjis. Wakarã bij leela uggunoſchana. Stabſtija, ka ohtrã dernã, taſ irr, pirmdeena Sgnazius baſnizã turreſchoht kardinatu ſanahſchãnu un pahweſts wiſſeem tur ſanahluſcheem grehtus at-laidiſchoht us 7 gaddeem. Ihſi ſalkoht, daudj awiſes irr peepilditas ar ſtabliſchanahm pah ſcho ſwehtku ſtahti un brangumu; bet netruhtſt arri tahdas, kaſ to wiſſu iſleek ohtradi. Kahdã awiſe laſſam tã: Kamehr pahweſti, kaſ ſauzahs Kriſtus weetneeki, tiſſai garrigi walbineeki ween bija, tamehr wiñni karroja tiſ pretti tahm mahzibahm, kaſ winnu prah-tam bii pretti. Wan nu toreis arr affinis pluhda tur, tur wiñni ar garra eerohſſcheem newarreja us-warreht, bet taſ bij maſa leeta ween. Bet tiſ ko ſchee pahweſti palikka warreni laizigi firſti, tee eeſſakta pawehleht pah wiſſu tautu dſihwibu un nahwi un iſſubtiija ſawus bendes tohs kezzerus ſchnaugt. Kahdus puſſſubſtoſchus gaddus no weetas Rohmas walbiſchana iſdewa nahwes ſpreedumus un tizzeem kehnineem uſdewa to kahreju ammatu. Ta bij breeſmiga leeta, bet wiſſ taſ notikka baſnizã wahrdã, lai wiñnas warra nepaſuſtu. Schinnis laiſs no-

tikka wehl traktaki, jo lihtki gubbahm tiſſa krauti, lai pahweſtu laiziga warra ne-cetu pohſtã. Tee, kaſ krittã 1849tã gaddã un atkal pee Mentanas, tee narw tizzebas deht uppureti, bet laizigas warras deht un t. pr. Mehs wehlam Pium IX., ka ſchinni ſwehtku deenã ſcho mirronu peemina wiñna preeſus nemaitatu. Bet kad taſ firmais wihrs ſawus ſchandaruz, zuamus, dragonerus un leelgabbalus ar preeku uſſkatta un to ſemmes walbineeku un ſwehtreineeku dahwanas ſanemm, woi tad gan tam prahſt nenofſumſt, peeminnoht to laiſu, kad pahweſti tiſ biſkapi ween bija un tomehr bij wehl leelakã warrã un gohdã neſã taggad? Woi wiñnam paſcham narw ja-apeezina, ka wiſſ taſ ahrigs brangums tiſſai ehna ween irr, kaſ neatſwerr to gohdibu, kaſ pahweſteem taggad arween eet ſuddumã?

No Alſijos. Koreas fallã ta kriſtitu kauſchu waijaſchana, kaſ Merz mehneſi 1866 eeſſakluſeſs, wehl arween un jo breeſnizi teel dſihta. Toreis kattoku preeſteri tiſſa nomaitati un awiſes ſinno, ka lihdj ſchim laiſam kriſtigas tizzebas deht effoht nomaitati kahdi 2000 zilweki, galwas pilſſehta ween 500. Aprinkõs apſubſetohs wehl papreeſſch iſmetlejoht, bet galwas pilſſehta tohs bes iſmelſchãnas zeeumã noſchnaudjoht. Koreas kehniniſch affins-kabrigs un plehſigs zilweks, effoht leeljees, ka pa feſcheem gaddeem wiñſch to kriſtigu tizzebu ar wiſſſahm ſaknehm buhſchoht iſnihdeht. Bet atrohdotees arr kriſtitu kauſchu ſtarpã, kaſ wiſſas nahwes breeſmas nebehdadami, ſawu tizzebu drohſchi apleezinoht. — Franzuſchi gan reiſ luhtoja ar ſaweem karra-fuggeem Koreas kehninu eebaidiht, bet taſ teem ne-iſdewahs wiſ.

No Japanas Merz mehneſi tahdas ſinnas nahluſeſas, ka tur jauns dumpis effoht iſzehlees. 9tã Februar, kad Mikados ar leelu ſtahti Kiako pilſſehta ſawas kaſjas turrejis, effoht fazehlees ſtrihdis ſtarp Satsuma un wehl kahda zitta leela firſta draugeem un aiſſtahwetajeem; daudj weetã pilſſehta iſzehlees ugguns-grehts un Mikados nopraſdams, ka tẽ meera nebuſchoht, aiſgabjis atpakt us Oſaka pilſſehtu. Ap to paſchu laiſu admirals Konomatta, kaſ wezza Taiſuna draugs, apſtabjis to fallu, kam wahrdõ Jeſo un kaſ tiſ leela, ka ta iſtaifoht puſſi no wiſſas Japanas walſts. Wiñſch tẽ lizzeis 101 reiſ ar leelgabbaleem ſchaut par ſinno, ka wiñſch to fallu panehmis un wiſſeem turrenes ſweſcheem konjuteem laidis ſinno, ka pagaidu-walbiſchana taggad effoht ectaiſita Jeſo fallã un winneem taggad effoht darrſchãnas ar teem tẽ eezelteem miniſtereem. Schis admiralis tẽ noſtiprinajotees un fataiſotees us karra, ja Mikados ar labbu wezzo Taiſunu neatſiſchoht par to iſto walbineeku pah Jeſo fallu. — Sa taſ tã teeſa, tad Japanã atkal buhs leela affins-iſleehana, wiñnu paſchu ſtarpã.

Zittas jaunõs ſinnas.

No Rihgas. No tahm Wahzu awiſchm „Per-

nausche Zeitung" muhsu „Baltijas wehstnesis" № 24 to sinnu dohd, ka „eefsch gabslaila no Baltijas gubernaam labdi 6300 rubl. preefsch missionehm fa-laffiti un us Leipzig nofubtiti." Par scho bag-gatu mihlestitas dahwanu tabs minnetas awises ne-warr wis preezatees, bet schello, ka „tahdu leelu naudas summu naw peeschlihrufchi baddu mirrejeem un truhkumu zeetejeem schepat tuwakos nowaddos."

— Ta irr ta wezza pahrmeschana, ar ko jau dauds-reis to missiones-darbu par neleetigu un weltigu grib-beja israhdiht. — Mehs zerram, ka tahm minnetahm awisehm irr labbi sinnams, ka tabs mihlestitas dah-wanas, ko muhsu starpâ preefsch missionehm pasneedi, gandrihs wiffas us Ost-Indiju teef subtitas, fur muhsu 17 Luttera missionari wiffswairaf pehdejôs gaddos ar leelu Deewa fwehtibu irr strahdajufchi un dauds fimtu paganu dwehfeles pee kristigas at-sihfchanas un dshwofchanas peeweddufchi un wairaf lâ fimtu labbas un derrigâs fshlâs dauds nab-bageem kristigu un paganu-behrneem to zellu us deb-besim irr rahdijufchi. — Kapelz tad schabs awises farro prett tahdu darbu, ko pats Deews til skaidri irr pawehlejis un til baggatigi fwehtijis un ko muhsu Latweefchu tauta tit augsti zeeni un mihto? To winni labbi sinna un stipri tizz, ka paganu atgree-fchana tilpat labb un no Deewa pawehlehts darbs lâ nabbagu kohpshana. Teefcham, schinni leetâ geld tee wahrdi: To weenu buhs darriht un to ohtru nebuhs atstahht. — Shsta kristiga mihlestita ne-gahda ween par teem, kas irr tumumâ, bet arri par teem, kas dshwo tablumâ. Nekur nedohd til dauds preefsch missioni lâ Pehterburgas Luttera draudjes un tatschu arri turpat preefsch nabbageem wairaf fa-mett nekâ zittâs weetâs; jo schinni gamenu laikâ tur Luttera basnijâs weenâ paschâ fwehtdeenâ 4000 rubl. falassija preefsch Jggauneem. — f.

No Rihgas. Dsirdam, ka Rihgas Latweefchu beedriba par neddeku pehz leeldeenâs buhschoht Sel-gawâ, paschâ Selgawas teatara nammâ, latwiflu lu-medianu rahdiht.

No Odeffas. 25tâ Februar no Majakas gahja plohts pah Dnestru. Us plohts bij 68 zilweki un prezses par leelu wehrtibu wirfâ. Paschâ tai laikâ stipri gahja leddus un leddus us plohts speef-damees, pahrahwa to refno wirwi, ar ko plohtu wilka us ohtru puffi. Zaur leddu un straumi plohts lahdu pufswersti us juhvas puffi tilka aisdshits un war-reja notift, ka arri ta ohtra pufse wirwes, kas ploht-stu Majakas mallâ wehl fatureja, arri drihs pah-truhka un tad — lâ rahdijahs, wiffseem teem lau-dihm gals klahht. Schabs breefmas arri redseja lahds Alfermannes kuptschis, wahrâ Konstantin Fawriladorow. Tas iswilka fawu naudu, lahds 4590 rublus, to eedewa sawam pasihstamam un faz-zija: „Tê ta nauda; ja es uppe gallu dabuju, tad to dohd tam, kas juhs izglahbs." Tad winsch schiglit nokehrbahs, nehma wirwes gallu rohkâ un

teikdams tohs wahrds: „Luhdseet Deewu!" met-tahs uppe eefschâ un, pa uhdeni peldohht un pa led-dus gabbaleem rahpjotees, winnam riftigi isdewahs ohtrâ pufse tift. Tê winsch wirwes gallu aptinna ap kohla un nu bij plohts willschana atfal droh-fcha. Tâ winsch ar fawu apbrihnojamu drohshibu un usmannibu 68 zilwekus izglahba no nahwes.

Jannafahs sinnos.

No Pehterburgas, 6. April. Schodeen Newas led-dus sahla iseet un tad, ka dsird, pee Kronstattes arr led-dus effohht glehws, tad fuggofchana gan drihs eefahftees.

— 7. April. Telegraf no Laurias melde, ka Persee-schu Kurdi Astrabadas un Korassanas rohbeschâs Telo-Turkomanus fatahwufchi. Teheranâ, Perseefchu galwas pilsfehstâ 29tâ Merz saldati dumpi fazehlfufchi, kas itt bahrgi atfal noflahpehts.

No Dinaburgas, 8. April (telegr.). Tê aishgahja garram no Poretshjas Adrei Sawina 2 struhgas ar lin-nu-feshflahm, meescheem, aufahm un zittahm prezzehm; Fe-dor Gusewa 4 struhgas ar kannepehm, kannepu-feshflahm, un zittahm prezzehm; Swan Schwedowa 2 struhgas ar kannep-elju, linnu-feshflahm un zittahm vrezzehm; no Wi-tebstas: Kamarinina 2 struhgas ar tabatu.

No Wihnes raksta, ka pahwestam us winna gawil-leschanas-fwehtkeem arri Italijas fehnisch fawu laimes-wehlechanu effohht peefsubtijis.

No Londones. No Japanas raksta, ka semeta puf-fes firsi effohht to fallu Sodo panehmufchi fawâ warrâ. — Japanâ effohht bijuse semmes-trihzeshana.

No Rohmas, 17. (5.) April. Waffar Kreewu sem-mes Leelstirits Wladimirs tē eereisoja.

No Mailandes, 20. (8.) April. Mazzinistu fleppena fabeedroschanahs tē useeta, arr orjina bumbas, zittadi eerohtschâ un dumpja rakst. Sefchus dumpineetus fa-nehma zeet.

No Liffabones. Karra-wihri tē fahlfufchi dumpotees, bet drihs atfal tilka apmeerinati.

Rubbene.

Kur gan rastohs lahds Latweets, kas nesinnatu, lahds fwehtkus Widsemme 26tâ Merz swinneja? Bekâ buhdamam man gan nebija wehlehts tehwa-draudse lihds ar raddeem un pasihstameem schai deenâ preezatees, tad tomehr scho truhkumu nedohmahht ne-mannija; tadeht newarru kluflu zeest, bet isteikt to leelu jaukumu, ko masa Rubbenes draudfite schai deenai par gohdu bija fataifhuse. Schê garrahm gahja mans zefsch. Jau no tahleenes eeraudfiju diwus leelus karrogus preefsch basnijas wahrteem un tuhwal nahzis wehl treschu masak, kursch middû starp lee-leem, us jauki ispufschkoteem gohda wahrteem stah-weja un us kurra us baltas drehbes ar farkaneem bohstabeem tas wahrds „Rubbene" bija laffams.

No wiffahm pufsehm tezzeja zilweki lâ uhdens-straumites un preefsch basnijas durwim wairojahs nepahrstattamâ pullâ, jo basnijas durwis bija ais-flehgtas. Pullsten 10 atskanneja basnijas-pullstean flanna un no puhraweetas tablumâ stahwedamas mahzitaja muischas eeraudfiju garru zilweku strehêi pa pahram nahkam. Preefschâ draudjes mahzitajs

un kà dširdeju, pehrminder-lungi, tad wezzi firmgalwi, kurri, kà dširdeju, preeksch 50 gaddeem leelu zilweku kabrtà bijuschi un no zeeniga draudses mahzitaja us scho deenu itt ihpafchi šapulzinati tikfufchi; pehz sehem draudses pehrminderi un beidsot draudses wezzaki un teefas-wibri ar fawahm gohda-sih-mehm. Basnizas durwis atdarrijaš un preeziga ebrgetu-flanna libš ar brihwestibas dseefmu no dseedataju kohra ar spehzigahm wihreeschu balšim eenahzejus apšweizinaja. Tè nu bija azzim to redseht un aušim to dširdeht. Basnizas lohgi bija ar egtu sarreem un šakkeem krohneem aissegiti un gaisma nahza no wairaf šmtu fwezzehm, kurras Aròs strehtòs zaur wiffu basnizu pahz zilweku galwahm un daudš lukturòs degga. Wišs bija tik škunstigi un gudri taišhts un ar šakkeem krohneem un škunstigahm rohsehm notihts un nofeets, ka brihnumšs bija to redsoht. Preeksch altara sehtas štabweja weens jaušs transparents ar to wirškrastu: „Gohds Aleksanderam I. 50 gaddi Widsemmes brihwestiba. Pateizibas peeminna wiffem mihligeem gahdneekem;“ eeksch daschadahm pehrwehm, ar Keisera krohni, rohsehm un swaignehm no mahldera škaišti grešnohts un abbàs pušes bija altaris ar šakkeem pukku kohkem apštabdihts. Pehz nodseedatas 372. dseefmas nahza zeen. draudses mahzitajs kanzelè un turreja špreddiki par Galateru štas nodakkas 1mu perschu. Pirmà dakkà Widsemmes buhšchanu preeksch 50 gaddeem atklahdams un mihligu brihwestibas gahdneeku wahrduš peeminnedams. Dhtrà dakkà rahdija taggadeju Latweeschu buhšchanu tiklab walddidamà, kà arri draudšigà beedribà; fewiškfi peeminnedams, kà libš ar augšti gohdajamu Keiseru Aleksanderu I. arri dascheem leeleem fungeem šchai deenà pateiziba nahšahs, kadeht arri us transparenta štabwoht: Wiffem mihligeem gahdneekem — un beidsot pee širds šiffa, ka wiffa laiziga un pašauliga brihwestiba mums nekahdu labbumu nenešot, bet effot škaldiga, ja ne-effam atšwabbinati eeksch Kristus. Mehš buhšim dšihtees no grehku wehrdšibas brihwi buht un tikfuma štaigah, tad ween buhšchoht ta brihwiba šwehtita. — Us to tad luhdša firmus teh-wus uszeltees un draudšf šwehtiht, lai ta, kamehr winnu azzis plattas un jo prohjam pašahwetu eeksch deewabihjafchanas un gohda. Šchè klahht preeksch altara šapulzinahšs behrnu pulzinsch jauku dseefminu škandinaja un arri dseedataju kohris atkal jauku brihwestibas dseefmu nodseedaja. Pehz širšnigas aisluhšchanas pahz muhšu taggadeju, wiffem mihlu augštu šchehligu Keiseru un to Krohna-mantineeku un pehz nodseedatahm dseefmas perschahm mahzitajs preeksch altara štabwedams draudšf šwehtidams atlaida. Kohris nodseedaja: „Deewš Kungs irr muhšu štipra pišs“ un t. pr. un wiffa draudse kohpà lahdu preeksch šchahš deenas šaraktitu perschinu. Nu 3. mahzitajs klawštajus luhdša išeet, lai jauni klawštaji warretu eenahht; jo ta leela kauschu wai-

ruma deht bija ar gudru padohmu wiffi behrni pašgalmà šapulzinati, kur tee mihligi bija gaidijufchi, kamehr winnus us ee-eefchanu aizinaja. Tee eenahšufchi dseedaja: „Alleluja mehš behrnini“ u. t. p. Zeenigs mahzitajs no jauna kanzelè kaphis behrninus itt mihligi usrunnaja un winnus usškubbinaja scho deenu peeminneht, kad jau muhšu meefas kappà duffešs un winni jaunus šwehtkus šwehtihts. Kohris atjaunaja daschu dseefmu un behrnini pašchi jaukas dseefminas nodseedaja; tad mahzitajs arri šchòhs šwehtija, un wiffi kohpà wehl dseefmas perschinu rodseedaja. — Šseijoht bija manna širds lihgf-mibas pilna, jo wišs mannim tur kà patikka, ka neko labbaki newehlejošs un es pee fewim išfauzu: Ak kaut katram tautas brahtam tik daudš šchai deenà buhtu pašneegts par širds preeku!

Ar šakdeem draudses lohzeekem aprunnaješs, dširdeju, ka firmee tehwi mahzitaja muishà us gohda maltiti bija aizinati. Dširdeju arri, ka draudses preekschneeki teem šchai gaddà leelà truhlumà buhdameem draudses lohzeekem dahwanas us scho deenu mahjà peefubtijufchi un ka deenas wakkarà wehl katrà muishà buhšchoht šapulzetees us preeku. — Atkal zekà dohdamees es ne-efmu warrejis klušfu zeest, jums mihli Rubbeneefchi, pateikt par šahdu šaldu šwehtku preeku; juhšu štarpà naw šchallas rohzinas un derrigi un gudri padohmi šchai leetà truhfufchi. Ak kaut jel šchahš diwas leetas pee mums wiffem wiffàs weetas rastòhs!

Weens reišodams Latweets.

Kamehr ta 26ta Merz deena wiffàs draudses muhšu mihlā tehwi-semme, ar širšnigahm, augštahm pateizibahm šiffa šwehtita, kamehr irr arri to pašchu deenu tee us šandagu šapulzejufchees, Widsemmes ritterschafšes leeklungi tahdà wiššè šwehtijufchi, ka to katra Latweescha un Šggauna širds muhšu mihlā Widsemme, atkal ar leelu pateizibu peeminneš. Šchee leeklungi irr preeksch šaweem Latweeschu un Šggaunu brahkeem 10,000 (desmit tuhštòschus) rublus dahwinajufchi. Kur un kahdà wiššè to išbruhleht, par to ritterschafšes-konwente apšpreedišchoht. Šchi irr peeminna, ko tai augštai 26ta Merz 1819 peeminnai libš warrešim peeminneht! Kurfch gan, kas ween Latweets un Šggaunis šauzahš, nepeminnešs ar preeku un pateizibas pilnu širdi, 26tu Merz deenu 1819? Jo winnà peeminnamà deenà, mums meefas-brihwiba šiffa atdohta. Kurfch gan arri nekattifees ar preeku un augšto pateizibu us to 26to Merzi 1869? Jo šchi deena mums pašneedš dahwanas, zaur ko garra brihwibu warram eemantoh!

Jo mahziba irr ta weeniga leeta, kas pilnigi brihwu padarra. Memahzihts irr un paleek wehrgs, lai wišsch ahrigi kungs buhtu. — Šiffai taš mahzihts, klahtbuhdauwà laikà dšihwodams, gahda preeksch nahšama laika. Nu, kahdas mahzibas tad mums, mihli

brakti, wisseem wehl truhst? — Da rittiga-strah-daschanas un semmes kophyschanas mahziba mums truhst! — Mums irr brihw sewim grunts-gabbalus un dsimtas mahjas pirkt — woi tad mehs, mihti brakti, eelsch sawahm grunts apkophyschanahm zittahm mahzitahm tautahm pallat paliksim? jeb woi dsihfimees un zihniimees us saporahm semmes kophyschanu, ka lai schi patti semme, ko mehs lihds schim nesaprasdami, ar sweedreem arrahm, muhsu behrneem un behrnu behrneem to ihstenu swehtibu isdohd. Woi scheid wehl waijafsetu prassih? Bet preeksch scha augsta dsihwibas mehrka aisfneegschanas mums tabs leelakas leetas truhst — mums truhst: Semmkophysibas floschlas preeksch muhsu augdameem behleem! — 10,000 rubli irr mums no ritterschastes preeksch muhsu labbuma schinkoti. Muhsu labbakais labbums irr mahziba. Lapeh, mihti Latweeschu un Sggauu brakti Widsemme! runnimees kophä, ar preezibas raksteem teem muhsu semmes labbuma apgahdneem, scheem ritterschastes leelem kungeem sirfrigu patezibu doht, un winaus turklat lubgt, ka, ja tas tai ritterschastes konwentei patiktu, to no mihlestibas mums schinkotu naudas summu, preeksch Latweeschu un Sggauu semkophysibas floschlas gruntechanas isbruhcht.

So teescham schi lubgschana buhs ritterschastes kungeem, kas preeksch muhsu garrigas ka arri meesfigas labklaschanas gahda, patihkama. So semmkophysibas floschla buhtu leels palihgs preeksch garrigas brihwibas. Semmkophysibas floschlas gruntechanu lai paliktu ta augsta peemina, ko Widsemmes ritterschaste tanni 26ta Merz deena 1869 no mihlestibas zehluft. Gelfschemmes semmkophysibas floschla buhtu dsihws dihglic, kas muhsu pehznahkamus nahkama laika, tahm mahzitahm tautahm lihds pazeltu un lihdsigus darritu.*)

Semmkophysibas floschla irr muhsu garrigas brihwibas sehgelis.

D. Knappe,

kahds pagasta wezzakais.

Pahr daugawas leddus iseeschann wezzos laifos.

Tai 1358ta gadda leddum iseiyoht Dohmas basnizas gangi uhdens bij wihra augstumä un tam par peeminau muhri eemuhreja krusa sismi. — 1578ta gadda leddus 17. April sahka eet, bet palikka stahwoht, no ka uhdens pahrapluhda pilssehtu un ahrpilssehtas un aisrahwa ehtas, zilwekus un lohpus prohjam. Tilkai 20. April leddus ihsti sahka aiseet. — 1589ta g. bija tahda patte pahrapluhschana, — 20. April leddus gahja. — 1597ta

*) Woi ted semkophysibas floschla ween irr ta floschla, fur mahzabs wissu to, kas mahitam zilwekam jassin? Woi gon griibat, lai itt wiffi Latweeschu un Sggauu par semkophyschann ween mahzabs? Woi gan wiffem tos ammatä patita un buhs derrige? Fareet fozzissim, ka mums waijafsigas arri zittadas floschlas, fur arri zittu guoribu warrom mahzitees.
Red.

g. leddus 16. April sahka eet, bet tad fazehlabs leels aufstums, kas leddu atkal sasalbeja kophä, — ta ka pee pils sahjahm warreja us daugawu pa leddu eet; augschpuffe fazehlabs uhdens, kas 18. April eespraudahs tai grahwu pee Sehkaba wahrteem un wiffur pahrapluhda, zaur ko notikka leelaka stahde, nekä jeb tad bijuse. — 1615ta g. atkal pilssehta pahrapluhda; Dohm basniza uhdens grihdu ta iswandija, ka dauds kappu-akmini eegrimma. — 1649ta g. 1. April sahka leddus eet, walfara, bet pa nakti apstahjabs un wiffa ahrpilssehta appluhda. Tilti tilka israuti, dahrsi un ehtas pohlitas, kahdas 200 mahjas ar dauds zilwekem eerautas juhra. — Tai pascha gadda 3. November daugawa pahrpalla, bet 27. fazehlabs seemet-walfara auka, zaur ko uhdens ahtri augo, leddus saluhja un ahrpilssehtas uhdens pahrapluhda. 150 kofku mahjas eerahwa juhra un 120 zilwekus atradda nosihkuschus. R.

Behteris un Tschaukste.

Tschaukste. Nu, Behter, jau atkal tahds faidhs, itt ka buhtu wehrmeles eerihjis. Kas tad tew nu atkal notizzis?

Behteris. Leez manni meerä, jeb es fazzischu: „Kas tawam deggonam kaisch!“

Tschaukste. Wai tu redsi! Laikam ar kreiso kahju no gultas effi iskahpis, — jeb lotterija buhst paspehlejis.

Behteris. Trahpiji gan. Kas gekkibahm padohdabs, tas gekka algu panahk, — ta ir man notikka. Tu jau sinni, ka taggad laudis wiffi ka aiskurti us lohsehm, jo us wisseem stuhreem dsird netik ween kuptschus, bet arri paschus nabbagahs deenestneekus runnajoht, pahraplotteriju un pahraplohsehm, zil laimigs daschs zaur to paleekoht un fur tahds un tahds til un til winnejis un t. pr. Tadeht man arr reis prahta schahwahs, wai es arr newarretu ko labbu winneht un pats us sewi fazziju: Behter, ne-effi ners! paprohwe, kas sinn, ka weiffes. Pa tihschu, — kad zittas lohjes nebij dabujamas, nehmu 3 no tabs laddarritaju beedribas lohsehm un aismaksaju 60 kapeikas, preezigi zerredams, ka laimes mahmina man usmaidischohk gan un ka dabbuschu feewai nejauschu pahrneht kahdu smukku teppikt woi sohpa-spilwenu, —

Tschaukste. Woi tu gan redsi, kas tew prahta, til augsti kahpt! Ko tu wezs saldats, ar tahdahm leetahm darrisi?

Behteris. Ko darrischu? Pahrhohtu par labbu naudu. Bet mans preeks palikka par uhdeni, — jo — reds, ko esmu winnejis.

Tschaukste. Ha, ha, ha! Maja behrna miziti! Tas irr brangi un israhda, ka tew laikam wehl kahds Behterihk gaddisees, kas to warrehs walfahk. Bet ta til kahdas 10 kapeikas ween wehrts — pufsrubli tad effi paspehlejis. Sinnams, feewa gan tew par to aushs filbihs, — bet ka tad lai arr

zittadi temi isahrstehs no tabdas gekkibas. — Nu, tas nu wehl masa leeta, bet zil tad kautini neno-fweesch rubtus un nedabbu ne neeka! Tad wainu frau j wirsü teem, kas lohses pahrdohd, — ka nefenn sohbus greefa us Kamarina tee, kas us tahm Beh-terburgas lohsehm nekä nebij winnejuschi. Laudis ikbeenas schelohjabs, ka ne-effohht maises ko ehst, bet flattees, zil tahdu nabbagu naw, kas sawu pehdigo kapeiku arri noleek us laimes spehli, palaisdami sibli no rohkas, kamehr mednis wehl kohä.

Behteris. Muhsu laiki tihri sajulluschi. Jo jau tee laudis pehz mantas kahro un dsennahs, zits zittam maises kummosu no rohkahm raudami ahra, draugi draugus apskausdami, jo tulschaki tee paleek un nabbadsiba, behdas un affaras wiffur redsami.

Ischaulste. Teesa gan. Truhziba taggad pee pahrtikas un pee darba tif leela, ka dascham weffelam buhdamam jagawe.

Behteris. Kaut mihtais Deews drihs dohtu labbasus laikus. Zittadi ta truhziba daschu labbu pagallam nobeigs.

Ischaulste. Te man prahtä eschaujabs, ko nu pat winnä treschdeenä peedsihwoju. Te us tirgus neattikkahs nefahds darbs, aischahju pee rahtuscha us ofziona platscha, — fur kahd'reis gaddahs ko aishnest. — Geraudsiu tur gohwi, kas patlabban tiffa wairaksholitajam pahrdohhta par 13 rubteem. Gohws bija par truhkuma parradeem kihilata un tiffa us teefas pawehleschanu te pahrdohhta. Nabbaga seewina, kam gohws peederreja un kas to zauru seemu subri grubti wilkdama bij ismittinajuse, raudaja gaujschi. Parrads bij 5 rubt. leels. Te us reis kahds kungs iswilka rubli un schihdini, kas arr tur leelä pullä aplahrt stabweja, rahwa sawus mak-kelus ahra un — reds, ihä briedi bij tee 5 rubti kohpä, parrads aismakshats un — seewina paturreja sawu gohwi.

Behteris. Reds, ko mihlestiba espehji! Pahrtahdu darbu gan paschi engeki debbesis buhs preezajusches. Schihds weenreis skohps, tomehr tahdä briedi kam arr irr ihsta zilweka firds. Katrä tautä gohda kauschu netrubst.

Ischaulste. Sinname. Un mums wiffeem schis notikkums dohd to mahzibu: Gij un darri täpat arridsan.

Wezza seuneeke padohms sehjejeem 1869tä gaddä.

Schi pawaffara buhs wehsa lihds pat Surgeem, woi wehl ilgat.

Kursemmes puffe leelohs sirnus jau pa 2 nedde-lahm preeksch Surgeem warrehs semme list.

Ausas, kweeschus, leelohs meeschus un waffaras rudsus lai sehj un stabda kartuppekus no 1ma Mai tahdu neddetu no weetas un tad lai semmi kohpj pa to widdus laiku lihds 1mo Juni.

No 1ma Juni lihds Wihstus deenai lai sehj to wehlo sehjumu, tad buhs labbi.

Ruddens sehja sehjama starp Sehlabceem un Lab-rentscheem ir wehl drufku wehlat, — bet ne ap Behrtuteem. Rudsi jafehj retti. Pehz Behrtuteem par 2 neddelahm warr tohs pehdejus rudsus sehj, — bet tai starpä — no Behrtuteem lihds ruddens Mah-ras deenu ne.

3.

Maies-kollekte.

Schi kommiteja laffa un krahj wiffu wiffadas rupjas un smalkas maies atleekas Rihgas truhkumu zeesdameem par labbu. Ta sawu sahkumu nehmupe pagahjuscha gaddä 1868 un no 21. Merz lihds 18. Juli 1868 maies atleekas irr isdallijuse 86 zilwekem pawiffam f. 4410 mahz.; us Sgaunu semmi nosuhtiti f. 7210 mahz.; ta tad pawiffam isdohiti f. 11620 mahz. — Bes tam wehl kommiteja mihlestibas dahwanas staidra naudä bij eelassijuse kahdus 315 rubt. 65 kap. f. un no schihds naudas isdewuse par 2864 mahz. maies 143 rubt. 84 kap. f., par aishuhtischanu us Sgaunu semmi 66 rubt. 25 kap. f., preeksch daschadahm zittahm wajjadibahm 21 rubl. 26 kap. f.; pawiffam kohpä isdewuse 231 rubt. 35. kap. f. Wehl lahde atliffusches 91 rubl. 30 kap. f. — Pehenä gaddä, tad labbaki laiki sahkas, schi kommiteja sawu puhliu beidsa; bet tad nu atkal schinni 1869tä gaddä zaur ne-isdewigu pkauschanu nabbageem laudim truhkums preeksch durwim un arri winnu mahjas speeschahs eesscha, tad te gallä min-neti lungi scho puhliu, wiffadas maies atleekas lassih un krahj, atkal par jaunu usnehmusch. Krahtawa atroh-nahs Rihgä, Sinder-eelä Nr. 16. Kohnmanna Wolf Wette-rieh bohde. Lai weizahs schis labdarrigs puhliusch!

Maies atleekas, ka arri naudü preeksch truhkumu zeesdameem brahteem nemm pretti schee lungi:

Ceksch-Rihgä:

v. Kieter, pilli. Adolf Wetterich, Sinder-eelä Nr. 16. C. Ba-sorgia, Bils-eelä Nr. 24. J. Schaaff, Marstall-eelä Nr. 11. Obrist v. Göttschel, Bitadollé. P. G. Kleingarn, Jaun-un Palejas-eelu stubri. W. Kuej, Sinder-eelä. Kantes-kungs P. Schaar, masä Zuhlu-eelä Nr. 1. J. J. Wialo-schew, Kung-eelä Nr. 5. Gasp. Johanna Schwarz, masä Jaun-eelä Nr. 2. Gasp. Dobbert, Sehlabä kasarmu-eelä Nr. 33. Doktera gas. Birgensohn, Skoblu-eelä Nr. 1. Fräul. Sophie Alfred, leelä Kallej-eelä Nr. 17.

Behterburgas-Ahrrihgä:

Otto Klemm, Skoblu-eelä Nr. 11. Karl Klemm, Nikolai-eelä Nr. 1. Dr. Brugger, Rothenburgs. W. Petri, Elisa-betes-eelä Nr. 1. J. W. Ründel, Leelä Aleksander-eelä Nr. 48. W. Struck, Wasnizas-eelä Nr. 29. D. F. Michaelis, Nikolai-eelä Nr. 27. Fräul. Lehr, leelä Fuhrmannu-eelä Nr. 22.

Wostawas-Ahrrihgä:

C. Dahfeldt, Leelä-eelä Nr. 11. J. J. Wialoschew, leelä Keeper-eelä Nr. 17. Gasp. Kat. Freymann, leelä Keeper-eelä Nr. 2.

Belgawas-Ahrrihgä:

P. G. Kleingarn, Ambaru-eelä Nr. 22. — 0 —

Lihds 11tu April pee Rihgas atnahluschi 181 luggi,
un 37 luggi aischajusch.

No zensures atwehlets.

Rihgä, 11. April 1869.

Atbildedams redaktehs A. Leitan.

Burwe.

(Statt. Nr. 7. Beigumk.)

Pa to stardu jau Walburga bij us gultas nolita, bet wehl ar weenu bes atmannas. Mahrtinsch nu wiffai faimeis isteiza, ka pret Walburgu noseedsees un ka winna schonaft tam dshwibu glabuse. Tiffo Mahrtinsch beidsa stahstibt, tad arri jau wiffaem azzis bij flapjas un labstu weeta taggad katris par Walburgu Deemu luhdja.

No rihta agri schi finna jau pa wiffu fahdschu bij ispaudusees un pulka kauschu pee Mahrtina durwim falaffijahs. Mahrtinsch, sinnaams, scheem arri apleezinaja, ka Walburga effoht newainiga. Klauftaji katris sawa firdi jutta, ka schee arri daschu reis winnai gohdu laupijuschi. Tapehz wianni scho-brihd' atminnejahs, ka grehks janoschehlo. Wezzi zilwefi, kas zittureis no Walburgas behga un winnu eenihdeja, atsinna atkal to par gohdu, ka jaunotne ar Walburgu reise ffohla gabjuschi, un dascha wezza mahmina teiza, zil laipuiga un labfirdiga winna wiffu sawu muhschu bijuse. Wiffi nu bij preezigi, dohmacht, ka fahdu leelu nastu buhtu noliffuschi.

Mahrtinsch nu nahza istaba, un nupat Walburga atdshwinajahs. Saimneeks negribbeja buht tas pirmais, kas Walburgai azzis nahza, tapehz drufzin atkabhahs no gultas. Slimneeze atwehra azzis; winna dohmaja, ka fapnojoht, un tas fapnis bij gan labh.

Dhtru reis azzis attaisijuse, katru leetu apstattija un nomannija, ka fweeschuma effoht.

„Kas tas irr?“ ta nopuhsdamees praffija, „wai nu fapni to redsu, jeb effu labbus zilwekus atraduse? Kas nu ar manni notizzis?“

Mahrtina faimneeze bij ta pirma, kas gultai tuwojahs; bet tiffo Walburga winnu eeraudfija, tad, fahbijusees, rohkas preeksch azzim lifka.

„Eij noht — prohjam!“ ta winna eefauzahs.

„Deewa sohdbi, Deewa teefa! To labbi sinnu!“

Bet faimneeze nahza tuwal un winnu firsniigi usrunnaja, sawu wainu isteikdama un no firds luhgdama, lai peedohdaht. Leels brihdis pagahja, kamehr Walburga fapratta un faimneezi drihksteja usstattibt; bet Mahrtineene gauschi luhdsahs.

„Par to,“ ta faimneeze tablak runnaja, „ka mehse Lewi ilgus gaddus lihds pat nahwei mohzijahm un Tu patte nesinnaji, us fahdu wihsi to faunumu pelnijuse, par to Tu mannu wihru no nahwes isglabhuse; jo Tu mannu wihru warreji tur atstahht, fur winsch sawas affinis bij, tad arri muhscham buhtu gulloht palizzis. Lew newaijaga mums peedoht, to mehse nedrihstam zerreht, bet wezzas deenas warri pee mums palikt, un Lewi mehse us rohkahm neffisim, lai jelle dauds mas fo labbu Lewim warram darriht.“

„Un es,“ Walburga beidsiht isfauzahs, „un es ne=effu ne fahda raggana un burwe!“

„Tu effi muhsu mahju fwehtiba!“

Saimneeze winnas rohku zeefchi aplampa un karstas affaras raudadama to wai simtu reischu nobutschoja. Urri Walburgai zittas atbildes nebij, ka tif affaras.

Kad firdis abbahm drufzin meerigakas palikka, tad Mahrtineene fazzija: „Wehl te irr weens, kas ar bailehm us Lawu peedohschanu gaida; winsch nedrihst pee Lewi nahkt, pirms sinna, ka tam peedeweuse. Gandris ta wahrdu nedrihstu peeminneht, jo winsch pret Lewi tohti apgrehkojees, wehl wairak, ka Tu dohma — tas irr mans Mahrtinsch.“

„Lai tif nahkt ween, lai nahkt!“ Walburga aizinaja. „Schodeen preeka= un meera=derreschanas deena, es us winna ne mas wairs nedusmojohs, jo esmu to isglabhuse.“

Wezzajam Mahrtinam eenahkoht Walburga fneedsa rohku pretti — par peedohschanas=sihmi un praffija, wai jau effoht atspirdsees? Nu arri Mahrtinam affaras birra, un winsch gribbeja stahstibt, us fahdas jaktis waktar gabjis un fur winna to glabhuse.

Bet Walburga to nefahwa un fazzija: „Nedohma wairs us to, mihtais nahburgs; gohds Deewam augstalam, kas wiffu us labbu greefis, jo mehse abbi us grehka zesteem bijam. Urri es —“ te winna peepefchi nobahleja un usfauza: „Mihtais nahburgs, neslehp preeksch mannis ne ka! Wai Lew pehrtona gais isgabjuschu nakt' fshadi darrijis?“

„Ne weens patz falminsch naw aistifts ne lauka, ne pee mahjahm.“

„Naw ne fahda fshabe notiffuse! Naw! Swehtais Tehws, no firds dibbena Lewim patezibu falku, ka Tu mannis ne=effi paklausijis. Ta wella ffunste man nepasihstama!“

Mahrtinsch gribbeja wehl fo teift.

„Ne, ne; sinnu gan, ka man netizzeet. Bet man paschai arri nebus tizzeht, ka burt mahku, zittab' man meera nebus. Nu sinnu, ka esmu newainiga, jo fchoreis Lew fshades naw ne fahdas.“ Taggad Walburga zehlahs no gultas ka atjaunota un ar saweem nahburgeem rohkas fahchrusees gabja ahra, fur leels pulks jau gaidija. Wiffi winnai usgawileja un peedohschanas luhgdamees rohku fpeda, un wiffaem Walburga arri peedewa. Bija preekudeena wiffai fahdschai, tif diweem ween ne; weens gulleja kalnds ar klints almena druppeem apbehts un deesinn, fur winna mihtaka?

Walburga palikka pee nahburgeem, un jau ohtra deena fahka pasubduscho pahri mekleht. Walburga fazzija, lai tur meklejoht, fur Surris wafaras widdu redsehts; bet jau dauds neddetas bij pagahjuschas, fur Surra ne weens neredsejis un no Annas it ne ka nebsirdejis Abbi bij ka uhdeni eekrittuschi, un wiffi fahka behdatees. Berreja, ka

winni paschi no fewis atnahschöht. Bet abbi ne-atnahza wis.

Bret ruddeni, tad jau Mahrtina peere fenn bij fadschjuse un lappas jau sahla dselteht un seemeta wehjsch aufsti puhata, tad sehdeja Walburga pee fa-weem nahburgeem un wiffi galwu lausija, kur Surris un Anna palikkuschi. It nemannoht Anna winneem preekschâ nostahjabs, un wiffi fatrubtabs, dohmadami, kâ kahdu fehmu buhtu eeraudschjusch. Drehbes bij pagallam noplifuschas un strandas ween wehjsch purrinaja. Littabs, ka Anna desmit gaddus wezzaka palikkuse.

Zil mihti Annu usnehma un kâ wiffi baitodamees pehz Surra prassija, to gan warr dohmaht. Wifs wairat Walburga pehz sawa mihta dehla jautaja. Bet Anna no tahdas leelas mihestibas daudf ne ko nemannija, winna kahwa ar fewi darriht ko katrs gribbeja. Tit Walburgai winna atbildeja: „Surris aprakts.“

Walburga titko warreja us kahjahm noturretees, jo no scheem diweem wahrdeem winnai bij deesgan ko dsirdeht. Winna cestreiputaja sawa istaba, kitta gultâ un jau pehz stundas sahla drudfi murgohht: „Surris aprakts!“ Treschâ deenâ Walburga jau bij Deewa preekschâ.

Lai Annai deesinn kâ prassija, wairat winna nesteiza, kâ: „Surris aprakts.“ Weenu weenigu reis tit peelikka flahht tohs wahrdu: „Kalsn sagahsahs, Surris palikka appakschâ.“ Tad arri pa wahrdam ween raustidamahs Surra nahwi sinnedu darrija.

Anna nejutta wairs nedf preekus nedf arri behdas. Zittu wahrdu no winnas nedfirdeja, kâ ween tohs: „Surris aprakts.“ Tâ winna siltâ faulite durwu preekschâ sehdeja un spebleja ar to gredseni, ko Surris tai pee laulibas dewis.

Wehl beidsamahs ruddena puffes winnai preeksch behru-krohna seebeja, tad arri Annu paschu — aprakta.
J. Rosalk.

Kineeschu juhvas laupitaji.

Wahzu karra-kugge „juhvas swaigsne“ no weenas Kinas ohstas braunza us mahjahm. Wehl kugge ne zil tabtu juhva bij eebrakufi, tad 3 reis leelgabbalu pehrkons atskanneja. Girovas juhvas kuggineeki par to ne mas nebuhtu brihnijuschees. Bet Kinas juhva, kas no laupitajeem mudsch un tschumm, bij pa wifsam zitta leeta. Kugges wirsneeks dohmaja, ka laikam kahda kugge no juhvas laupitajeem apdraudeta un tadeht taifui laida us to puffi, kur leelgabbali ribbeja.

Wirsneeki kappj us masta kohkeem, gribbedami skattitees, kas tur noieekohht.

Pezh puffsstundu tschetras kugges irr redsamas. Weena rittigi Giropeeschu kugge un trihs Kineeschu puffs-kugges, ko par „dschunkeem“ fauz un ar kur-

reem Kineeschu juhvas laupitaji sawus nebarbus mehds isdarriht. Wiffi kuggineeki, wirsneeks tit pat kâ matroschi, paleet nemeerigi. Skaidra leeta, juhvas laupitaji kuggei usbrukkusch. Tai palihgâ jasteidsahs un juhvas laupitaji janofohd.

Juhvas swaigsnes kapteins stipri darbojabs, starp laupitajeem un starp juhvas mallas tit, ka lai blehschi newarretu ismukt.

Pezh puffsstundas kugge teescham aif laupitajeem atrohdahs. Matroschi preezajabs, ka leelgabbalu darbs nu drihs sahkees. Jau matroschi paschi no fewis pee leeleem gabbaleem steidsahs un wiffu faitaifa gattawu, pirms kapteins to pawehleschanu dewis. Jau dschunku masta kohki redsami. Pezh puffsstundas winnus ar leeleem gabbaleem warrehs aifneegt — bet peepeschi winni issuhd. Wiffa skattischana ar azzim un ar kihereem irr welta. Dschunki ne kur wairs nau redsami. Pee Kineeschu juhvas mallahm beesas miglas peepeschi nolaischahs. Weena tahda migla tohs dschunkus skattitaju azzim apflehpufe.

Pezh ihfa laika migla arri juhvas swaigsni itt kâ ar lakkatu aptinnusi, tâ ka no kugges ne zil tabtu newarreja redseht. Turklahht sawihtusch un mirruschi karrajas pee masta kohkeem. Kugge gandrihs ne mas nekust. Juhvas laupitajus panahht, us to tad wairs newarreja ne dohmaht.

Wirsneeki un matroschi irr gauschi nostummusch Te laupitaji winneem ismukkusch.

Ihpaschi tee matroschi, kurreem pee leeleem gabbaleem bij jakalpo, ihpaschi tee sa-ihgusch skatta us leeleem gabbaleem. Trihs gaddus no weetas winni deenu no deenas ar leeleem gabbaleem rikfuschees un fewim rohtas gandrihs isgrohsjusch. Schodeen winni bij zerrejusch netil ween smeekla un rikfoschanas deht schaut. Bet af, tawu nelaimi! winnu zerriba israhbijahs welta.

Tee jaunakee wirsneeki, ihpaschi weens, Putnisch wahrda, gauschi apskaitabs, ka nu tak netikka pee tabs zerretabs kauschanahs ar juhvas laupitajeem. To ja wirsneeki labbi buhtu iskahwuschees, tad augstakâ gohda kahrtâ buhtu zelti titkusch. Arri dakteris, Salamans wahrda, sa-ihdijis sapakata sawus kaulu sahkus uu sawus nashus, ar kurreem cewainoteem fashauteem zilwekem lohjekkus nogreesa. Wiasch us darbu bij preezajees, bet darba zerriba atkal bij suddusi.

Alf tawu reebigu miglu! Zil skaitas zerribas tu effi isahrdijusi!

Bet klau! kas tas irr? Plintu schahweeni, pawadditi no zilweku kauschanas, muhsu kuggineeku aufis atskann; tad, atkal schahweeni. No juhvas swaigsnes tohs glusch staidri warr dsirdeht. Ta schauschana ne zil tabtu neware buht, laikam ne tuhltosch sohkus.

Matroschi faraujabs. Azzis spihd no preeka. Kauschanahs wehl nau beigta. Juhvas laupitaji sweschahs kugges wehl nau pahrwahrejusch. To skaidri

atfahrt no Kineeschu blaushanas un no winau muhschigas schauschanas.

„Apbrunnajat laimas!“ tà atfkanneja kapeina pawehleschana. Mtri palihgâ bij jasteidsahs, zittadi par wehtu buhtu, Kineeschi wirsrohku buhtu dab-bujuschî. Un laupitajeem klagt tikt zittadi newarreja tà ar laiwahm. So fugge, tà fazzihst, ne mas nekusteja deht ta, ka wehja ne mas nebij.

Tik to kapeins to pawehlejis, tad katrs tà ar wehja spahneem pee darba steidsahs. Ar brihnisch-figu ahtrumu tahs smaggas laimas no fugges teel nozeltas un ar matroscheem un leeleem gabbaleem apbrunnotas.

Trijadas irr tahs laimas, kas peederr pee katras karra-fugges: barkaffes, pinaffes un kutteri. Laiwu wirsneeki sinnu dewa, ka laimas gattawas un pehz seerendel-stundas laiwineeki laida us to pufsi, no kurreenes tee schahweeni atfkanneja. Weens wirsneeks, kas ar barkaffi braunza, wiffahm trim laiwahm bij par preekscheeku. Matroschus pee ahtrahs ihreschanas nemas newaijadseja usflubbinahst. Wiini ihreja ar wiffu spehku, tà ka sweedri pilleja uu laimas tà putni schreha.

Pehz desmit minutehm laiwineeki tahs sweschas fugges mastakohlus redseja is miglas issehtees. Kuggineeki wihrischigi diwju dschunku usmahschanahm prettiturrejahs. Treschais dschunkis wehl kahdus simts sohkus no fugges irr, bet arri ahtri peesteidsahs klagt. Pirmo dschunka laupitaji paschulait' taifahs uslahpt us fuggi.

„Schaujat us pehdejo dschunki uu tad peelaischat tuwu klagt!“ tà pirmais wirsneeks issauzahs. Wiffas trihs laimas rikfojahs weenâ liniâ. Laupitaji, tà leekahs, laimas wehl nau redsejuschî, lai gan tahs kahdus 50 sohkus ween no winneem atraddahs. Leelu gabbalu ribbeschana winneem isteiz, ka atreebeji klagt. Leelu gabbalu lohdes tà kuffa us dschunki birst un laupitajus neschehligi sadragga. Pirms laupitaji wehl siinn', no kurreenes ihsti schihs breefmas nahkuschas, laiwineeki jau peelaidsuschî klagt. Laiwineeki, Urrah! brehtdami dschunkam uslahpt wirsû un Kineescheem ar pistolehm, sohbeaem un zirweem uskriht. Laupitaji sabihjuschees gandrihs ne mas pretti neturrahs un breefmiigi kaudami juhrâ eelezz. Laiwineeki par weenu paschu minuti dschunki pahrwahrejuschî. Kas no laupitajeem nau juhrâ eelehjis, tas irr nogallinahst jeb grubschî eewainohst.

„Nu ohtram dschunkam wirsû!“ tà wirsneeks kommandeere. Matroschî eelezz laiwâs un ahtri peelaisch pee ohtra dschunka. Dschunkis ne mas nekust. Tur, tà leekahs, ne kahdu zilweku nau eelschâ, bes weenas jaunâs seewas, kurrat behrens us mugguras. Barkaffe pirma peelaisch klagt. Seewa pazekahs, eedejsinna ar ugguns pagali pohdu ar smirdebamahm jahlehm un welliski smeedamees pohdu cemett laiwâ. Beefti un nahwigi elles twaiki is-

zestahs is pohda, tà matroschî gandrihs noslahpt. Ta bij Deewa laime, ka wiini dschunkam tublit warreja uslahpt wirsû. Tè ne kahdas prettiturrechanas nebija. Desmit lihds diwpadsmid Kineeschu lihki un ta seewa — zits ne kas tè neatraddahs.

Wirsneeks ar azzim mekle trescho dschunki. Bet tas irr issuddis.

Dschunkineeki laikam pee laika tahs laimas eeraudsijuschî un no miglas apsegti aischeguschî. Matroschî klausahs, wai daschlahrt airu flannu nedsiird, no ka warretu atfahrt, us kurrû pufsi laupitaji behguschî. Bet parwelti, itt nekahs trohfnis nau mannamâs. Us laupitajeem tadeht jakti newarreja taifht.

Wirsneeks taggad uslahpa us swescho fuggi, kurras matroschî, plintes, pistoles un sohbenus wehl rohlâ turredami, beesgan newarreja isbrihnitees par teem glahbejem, kas tik peepeschî bij parahdijuschees un schohs glahbejus apswiezinaja ar preezigi spihdedamahm azzim.

(Us preekschu beigums.)

Laupitaju buhschana pahwesta walsti.

Sem teem pahwesteem Pius VII., Leo XII., Pius VIII. un Gregors XVI., tas irr no 1814 — 1846, laupitaji tik breefmiigi plohsjahs pahwesta walsti Italiâ un tahdu leelu warru un spehku bij panahkuschî, ka pahwesta waldischanai ar winneem bij jasalihgst, itt tà ar fehneem.

Tà tad tas notifka, ka daschî laupitaju wirsneeki, itt tà tas flawens Passatore, neween schahdu jeb tahdu leelmani laupija un aischwedda un tohs neatlaida, pirms rabbi leelu ispirschanas nandu bij stellejuschî, bet ka wiini arri weffelas pilssehtas ap-laupija un isplindereja. Laupitajeem toreis dauds leelaks spehks bija nekâ pahwesteem.

Bolonja irr labbi leela pilssehta. Weenâ walfarâ tè kummedina nammâ warren dauds skattitaju bij fatezejuschî. Bet tad preekscharrams auts tikka uswikts, tad skattitajeem schaufmas schreha zaur kaulleem. So to wiini redseja? 40 laupitaji tur stahweja kummedina spehletaju weetâ, kas ar sawahm plinteem us skattitajeem mehrkeja.

Daschî no scheem eefahkumâ dohmaja, ka tas eefoht weens kummedina gabbals. Bet wiini drihs redseja, ka stipri bij wihsuschees. So laupitaju wirsneeks nahza preekschâ un ar wahrdu ussauza tohs pilssehtas leelmanus, kas kummedina nammâ bija un teem sinnu dewa, ka winneem waijagohst to ispirschanas nandu preeksch wisseem nomakshst. Wehlat wiini to dattu, to preeksch zitteem makfajuschî, atkal pehz patischanas warroht eedsiht. Turklagt winsch teiza, ka preeksch durwim waktis ar peelahdetahm plinteem stahwoht. Tik to kahdi no skattitajeem eedroschinahschotees, zaur durwim issau-

stees ahrä, jeb til fo labhs pehz palihdsibas fahf-
schoht brehkt, tad tuhltit tikschoht schauts.

Tab nu zits nekas nebij jadarra, ka laupitajam
japaklausa. Wisseem drohschiba sudda. Katers doh-
maja, ka lohde winnu trahpischohht. Zee ar wahr-
deem usaizinatee fazzija, ka to pagehreto naudu, man
nau prahtä zil tuhstoschu rubtu, no mahjas atnes-
sichohht. So til dauds naudas neweenam jau ne-
bij lihds.

Laupitaju wirsneeks winneem apbrunnatus wih-
rus dewa lihds par waddoneem. Scheem stipri pee-
kohdinaja, lai katru no teem wihreem tuhltit noschau-
johht, kas eedrohschinahschotees wai behgt, wai pehz
palihdsibas brehkt.

Tabdä wihse tee isredsetee wihri katers uf sawu
mahju tilka pawadditi. Pa wiffu to laifu teem
skattitajeem kummedina nammä meerigi bij jagaid',
weenumehr bihdamees no tahm peelahdetahm plin-
tehm. Beidsoht tee wihri ar saweem waddoneem
nahza atpakkat un laupitaju wirsneekam eedewa to
naudu. Laupitaji ilgal' wairs nekawedamees pee-
peshi issudda, itt kà peepeshi bij nahfusch.

Tas notifka weenä Italijas pilskethä, kurrat
72,000 eedfihwotaju. —

(Romanzeitung 1864. Nr. 26.)

Drohsch mahzitajs.

Weens slawens Amerikas mahzitajs nahza us
Londoni, mihlestibas dahwanas preeksch missijoni las-
sibt. Winsch spreddikus teiza un wiffa Londone
peeskrehja klausitees. So Dahwis, kà mahzita-
jam bij wahrdä, warren spehzigigi mahzeja runnaht
un ne wis tä, ka weenreis sohbugals no weena mah-
zitaja fazzija: „Winsch skallo, skallo gan, bet neko
ne-issallo.“

Pats Anglijas kehnisch Jurris II. arri nahza
Dahwi klausitees un scha wihra wahrdi winnam
tä patifka un pee sirds gahja, ka winsch issauzahs:
„Tas irr weens brihnischligs wihrs! Manni bislapi
tam neteek lihds!“ Un schohs wahrduß kehnisch ar
stipru balst fazzija, kà ka wiffi to warreja dsirdeht.

Tas Dahwan nemas nepatifka. Winsch metta
meeru ar sawu spreddiki un kehniam taisni azzis
skattidamees fazzija:

„Kad lauwa ruh, tad wiffi mescha swehri trihz
un kad tas Kungz runna, tad teem semmes kehni-
neem waijaga kluffu zeeß.“

Kehnisch wairs nefazzija ne puschplehstu wahrdu.

Dhträ decnä kehnisch mahzitaju litka aizinahht
pee sewis un winnam preeksch missijoni 50 selta
gabbalus dewa un saweem leekungem fazzija: „tas
irr weens stiprs mahzitajs un weenteesigs zilweks.“

Chrgli un lapsa.

Weens ganz Ardennu kalnds no nejauschi nefenn
redseja, kà diwi ehrgli ar weenu lapsu kahwahs.

Trifkehts un dabujams pee bilshu un grammatu-drifketaja Ern st Plates, Mhga pee Wehtera-bainigas.

Lapsa ar weenu sakertu putnu uf mahju steidsahs,
kad peepeshi weens ehrglis, pehz laupijuma kahrigs,
lapsai wirsü gahsahs un tai to putnu gribbeja lau-
piht. Bet lapsa nebihjahs wis un wihrischki pretti
turrejahs. Kad nu ehrglis lapsu newarreja pahr-
speht tad ohtrs ehrglis pirmajam nahza palihgä. Bet
lapsa arri abbeem eenaidneekem pretti turrejahs, kà
ka wiini neko newarreja isdarriht.

Gans arween tuwak' bij peegahjis klahht. Kad
ehrgli wiinu redseja, tad sawus spahrnuß isplahitja
un aisskrehja, bet lapsa meerigi aistezzeja un sawu
laupijumu neffa uf mahju.

Smeeklu stahstini.

Feldwebels. Labriht, wirsneeka lungs! Scho-
deen man pulka jaunu sinu, es fakk' trihs padsmit
reises saldats nepaklausigi bij.

Wirfneeks. Nu laidat til wakkä!

Feldwebels. Pirmä kahrtä tas eepreeters,
wahrdä Bantite, tapehz ka pawahrs putru druf-
zin sasahlijis, til ahrgi plaukstü leelaja putras
bfohdä eesitta, ka wisseem fesehem wihreem, kas ar
wiinu kohpā ehda, karsta putra ne wis muttē, bet
aziis eeskrehja un ne weens no winneem ne weena
wahrdä wairs nefazzija.

Wirfneeks. Labbi — kas wehl tur bij?

Feldwebels (brihnahs). Dhträ kahrtä tas
bundseneeks, wahrdä Sinrepe, sawu bungu ahdu
ar duhri pahrsittis tapehz, ka winnam mihkala
isbehguse.

Wirfneeks. Labbi — kas wehl?

Feldwebels (negribb no dusmahm tablak stah-
stihht). Treschä kahrtä tas saldats, wahrdä Dee-
dsinsch sawam desmitneekam til dikti aufē eekohdis,
un winsch til strepi kleeßa, it kà ugguns buhtu
juntä.

Wirfneeks. Labbi — fo wehl teifseet?

Feldwebels. Nu ja, — kad Zuhß wiffas tah-
das leetas par labbu turreet un sakkeet: labbi, labbi,
tad man negribbahs wairs plahpahht un par nee-
keem muttē dsiffinahht.

(Tilta gallä).

„Wai dsird, hei, Tu, Kasarags, kapehz tad ar
ween wehl puhht, nebegg wairs, ugguns-grehks jau
pagallam?“

„Neeki, wai degg wai nebegg.“

„Man weenreis rags rohkä un pee muttes un tad
arri waijag puhst.“

Abildedams redaktehrs A. Leitan.

No Senses atwehlehts.

Mhga, 11. April 1869.